

Vec C-409/23

**Zhrnutie návrhu na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 98 ods. 1
Rokovacieho poriadku Súdneho dvora**

Dátum podania:

4. júl 2023

Vnútroštátny súd:

Hoge Raad der Nederlanden

Dátum rozhodnutia vnútroštátneho súdu:

30. jún 2023

Žalobkyňa:

Arvato Finance BV

Žalovaná:

MI

PRACOVNÝ DOKUMENT

Predmet konania vo veci samej

Konanie vo veci samej sa týka nesplnenej pohľadávky v rámci kúpy on-line, pri ktorej bola využitá platobná služba BNPL (BNPL znamená „Buy now, pay later“, resp. „Kúp teraz, zaplať neskôr“).

Predmet a právny základ prejudiciálneho konania

Tento návrh na začatie prejudiciálneho konania na základe článku 267 ZFEÚ sa týka pohľadávok z platobnej služby BNPL, ako aj otázky, ako také pohľadávky treba posúdiť vo svetle smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23. apríla 2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení smernice Rady 87/102/EHS (ďalej len „smernica o spotrebiteľskom úvere“).

Prejudiciálne otázky

1. Sú úroky z omeškania a mimosúdne náklady súčasťou celkových nákladov na úver pre spotrebiteľa v zmysle článku 3 písm. g) smernice o spotrebiteľskom úvere a musia sa zohľadniť pri posudzovaní, či ide o zmluvu o úvere, „pri ktorej je úver bezúročný a bez ďalších poplatkov“, alebo o zmluvu o úvere „pri ktorej sú splatné len zanedbateľné poplatky“ v zmysle článku 2 ods. 2 písm. f) smernice o spotrebiteľských úveroch?
2. Je z hľadiska odpovede na prvú prejudiciálnu otázku rozdiel, či sú úroky z omeškania a mimosúdne náklady dlžné zo zákona alebo boli dohodnuté? Pokiaľ ide o dohodnuté úroky z omeškania a mimosúdne náklady, je rozdiel v tom, či sú tieto úroky a náklady vyššie, ako keby boli dlžné zo zákona bez dohody?

Citované predpisy práva Únie

Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23. apríla 2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení smernice Rady 87/102/EHS, články 2, 3, 5, 10 a 19.

Citované vnútroštátne predpisy

Burgerlijk Wetboek (Občiansky zákonník, ďalej len „BW“), článok 6:96 (majetková ujma), 7:57-73 (prebratie smernice 2008/48).

Besluit van 16 oktober 1991 (Besluit kredietvergoeding) (nariadenie zo 16. októbra 1991 [nariadenie o odmene za úver]).

Wet van 28 september 2006, houdende regels met betrekking tot de financiële markten en het toezicht daarop (Wet op het financieel toezicht [wft]), (zákon o finančných trhoch a dohľade nad nimi; ďalej len „Wft“), § 1:20 (vylúčené z rozsahu pôsobnosti) a § 4:32 a nasl. (vylúčené z rozsahu pôsobnosti).

Besluit van 12 oktober 2006, houdende regels met betrekking tot het gedragstoezicht op financiële ondernemingen (Besluit gedragstoezicht financiële ondernemingen Wft) (nariadenie z 12. oktobra 2006 o pravidlách dohľadu nad správaním finančných spoločností [nariadenie o kontrole správania finančných spoločností Wft]), § 1 (definícia „celkové náklady spotrebiteľa spojené s úverom“)

Besluit van 15 november 2006 (Vrijstellingsregeling Wft) (nariadenie z 15. novembra 2006 [Wft-Freistellungsregelung]), § 3c a § 43 (bezodplatné poskytnutie lehoty na zaplatenie je oslobodené od povinnosti získať povolenie podľa Wft).

Besluit van 27 maart 2012 (Besluit vergoeding voor buitengerechtelijke incassokosten) (nariadenie z 27. marca 2012 [nariadenie o mimosúdnych nákladoch vymáhania]).

Zhrnutie skutkového stavu a konania

- 1 Arvato je poskytovateľom platobnej služby BNPL AfterPay. Pri online nákupe sa zákazníkovi prostredníctvom príslušného internetového obchodu ponúkne AfterPay ako jeden zo spôsobov platby.
- 2 MI ako spotrebiteľka kúpila dňa 27. februára 2019, resp. približne vtedy, tri výrobky v online obchode. Platbou vo výške 1 euro *payment fee* využila platobnú metódu AfterPay.
- 3 V platobných podmienkach Arvato je okrem iného uvedené, že
 - po prijatí službou AfterPay môže zákazník bezplatne platiť iba prostredníctvom služby AfterPay;
 - lehota na zaplatenie je 14 dní, pokiaľ nie je dohodnuté inak;
 - ak zákazník nezplatí do 14 dní, dlžná suma sa stáva splatnou okamžite a bez ďalšieho upozornenia na omeškanie;
 - nezaplatenie v lehote vedie k 1) upomienke, 2) druhej písomnej upomienke a dodatočne vypočítaným administratívnym nákladom, 3) výzve na zaplatenie s ešte raz zvýšenými administratívnymi nákladmi;
 - zákonné úroky sú dlžné od momentu omeškania zákazníka, ako aj administratívne náklady podľa zákona o mimosúdnych nákladoch vymáhania (6:96 BW).

- 4 Arvato odoslal MI 27. februára 2019 e-mailom prehľad platieb. Vyplýva z neho celková suma 38,97 eura, vrátane dane z pridanej hodnoty, z toho 1 euro je poplatok *payment fee* a posledný možný dátum platby je 13. marca 2019.
- 5 Po tom, ako Arvato zaslal rôzne upomienky, odoslal dňa 6. decembra 2019 MI výzvu na zaplatenie objednaného tovaru a poplatku *payment fee*.
- 6 Arvato na Kantonrechter te Arnhem (Okresný súd Arnhem, Holandsko) požaduje, aby súd uložil MI povinnosť zaplatiť 80,20 eura (teda dlžnú sumu plus náklady na vymáhanie), vrátane zákonných úrokov zo sumy 38,97 eura od 9. októbra 2020. Arvato znížil svoju pohľadávku tým, že sa zriekol *payment fee*.
- 7 Kantonrechter predložil 20 predbežných otázok Hoge Raad (Najvyšší súd, Holandsko), vnútroštátnemu súdu, ktorý položil Súdnu dvoru na rozhodnutie dve prejudiciálne otázky.

Hlavné tvrdenia účastníkov konania vo veci samej

- 8 Návrh na začatie prejudiciálneho konania o tom neobsahuje žiadne informácie.

Zhrnutie odôvodnenia návrhu

- 9 Úrokom z omeškania a mimosúdnyimi nákladmi sa rozumejú úroky a náhrada nákladov za mimosúdne získanie plnenia, ktoré sú dlžné na základe zmluvy o úvere alebo zo zákona, ak sa dlžník dostal do omeškania so svojou povinnosťou platiť podľa zmluvy o úvere.
- 10 Dlžníci, ktorí sú zo zákona povinní poskytnúť náhradu škody, sú na základe § 6:96 ods. 2 písm. c) BW povinní uhradiť aj primerané náklady na mimosúdne plnenie. Ak je dlžníkom fyzická osoba, ktorá nekoná pri výkone povolania alebo živnosti, podľa § 6:96 ods. 5 BW nemožno za tieto náklady účtovať vyššiu odmenu, ako vyplýva z nariadenia o úhrade nákladov na mimosúdne vymáhanie. Táto náhrada zodpovedá percentu z istiny, ktoré je tým nižšie, čím vyššia je istina; výška náhrady je najmenej 40 eur a najviac 6 775 eur.
- 11 V prípade zmlúv o úvere, na ktoré sa vzťahuje smernica o spotrebiteľskom úvere, a na ktoré sa preto neuplatní výnimka podľa článku 2 ods. 2 písm. f) tejto smernice (§ 7:58 ods. 2 písm. e) BW), § 7 ods. 4 BW zakazuje veriteľovi stanoviť alebo fakturovať vyšší poplatok za úver, ako je uvedený v nariadení o odmene za úver. V tejto maximálnej výške sú zahrnuté aj úroky z omeškania aj mimosúdne trovy. To znamená, že veriteľ podľa nariadenia nemôže požadovať vyššiu náhradu nákladov na mimosúdne vymáhanie, ktoré presahuje maximálnu výšku odmeny za úver.

- 12 Zo smernice o spotrebiteľskom úvere a z judikatúry Súdneho dvora k tejto smernici sa automaticky nedá odvodiť, či sa otázky, či úroky z omeškania a mimosúdne trovy treba považovať za náklady spojené s úverom a či ich pri posudzovaní toho, či ide o zmluvy, pri ktorých je úver „bezúročný a bez ďalších poplatkov“, alebo o zmluvy o úvere „pri ktorých sú splatné len zanedbateľné poplatky“, treba potvrdiť alebo vyvrátiť. Okrem indícií, ktoré svedčia v prospech kladnej odpovede, existujú aj úvahy, ktoré svedčia v prospech zápornej odpovede.
- 13 V prospech kladnej odpovede na prvú prejudiciálnu otázku svedčia nasledujúce dva body:
- I) Podľa ustálenej judikatúry Súdneho dvora obsahuje článok 3 písm. g) smernice o spotrebiteľskom úvere širokú definíciu pojmu „celkové náklady spotrebiteľa spojené s úverom“, ktorá neobsahuje žiadne obmedzenie týkajúce sa druhu alebo odôvodnenia nákladov, ktoré môžu byť uložené spotrebiteľovi v rámci takejto zmluvy o úvere (pozri napr. rozsudok C-84/19).
 - II) Z informácií pred uzavretím zmluvy, ktoré majú byť poskytnuté podľa článku 5 smernice o spotrebiteľskom úvere, vyplýva, že smernica vychádza z toho, že pri uzavretí zmluvy o spotrebiteľskom úvere môžu byť úroky z omeškania a poplatky v prípade neplnenia zmluvy zahrnuté do „nákladov, ktoré spotrebiteľ“ (v prípade oneskorených splátok) „musí zaplatiť v súvislosti so zmluvou o úvere a ktoré sú veriteľovi známe“, v zmysle článku 3 písm. g) smernice.
- 14 V prospech zápornej odpovede na prvú prejudiciálnu otázku svedčia nasledujúce tri body:
- I) Výnimka pre „zmluvy o úvere, podľa ktorých je úver bezúročný a bez ďalších poplatkov“ podľa článku 2 ods. 2 písm. f) smernice o spotrebiteľskom úvere by nemala zmysel, ak by úroky a náklady uvedené v tejto výnimke zahŕňali aj úroky a mimosúdne náklady, ktoré sú už právoplatne dlžné v prípade omeškania.
 - II) Kladná odpoveď na túto otázku by mohla spôsobiť, že na dodávateľa tovaru, ktorý vo svojich všeobecných obchodných podmienkach stanoví, že vzniknú úroky z omeškania a mimosúdne náklady, sa vzťahuje pôsobnosť smernice o spotrebiteľskom úvere, ak spotrebiteľovi vo faktúre uvedie lehotu na zaplatenie.
 - III) Dôvod, aby boli poplatky za omeškanie zahrnuté do „celkových nákladov spotrebiteľa spojených s úverom“, existuje len vtedy, ak podmienky, za ktorých bol úver poskytnutý, a ďalšie okolnosti konkrétneho prípadu odôvodňujú predpoklad, že znášanie poplatkov za omeškanie je súčasťou modelu výnosov veriteľa.

- 15 Ak na prvú prejudiciálnu otázku treba odpovedať kladne a obzvlášť, ak na druhú prejudiciálnu otázku treba odpovedať záporne, tak zmluvy o spotrebiteľskom úvere, ktoré poskytovatelia platobných služieb BNPL uzatvoria so spotrebiteľmi, nie sú vo všeobecnosti vyňaté z pôsobnosti smernice o spotrebiteľskom úvere, ako bola prebratá v oddiele 1 hlavy 7.2A BW.
- 16 Zodpovedanie týchto otázok je preto potrebné, aby sa určilo, ktoré náklady môže Arvato požadovať od MI podľa vnútroštátneho práva.

PRACOVNÝ DOKUMENT